

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ- 2013

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : સમાજનો અભ્યાસ (ESO-01)

તારીખ : 27/06/2013

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : (1) નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્રશ્ન:-1 સમાજશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપી સમાજશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ સમજાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-2 સંસ્કૃતિનો અર્થ સમજાવી માનવ સમાજમાં સંસ્કૃતિનું મહત્વ સમજાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-3 સામાજિક સમુહ એટલે શું? સામાજિક સમુહના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-4 સામાજિકરણનો અર્થ સમજાવી તેની વિવિધ એજન્સીઓની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-5 દરજ્જો અને ભૂમિકાનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-6 લગ્નનો અર્થ સમજાવી લગ્નના વિભિન્ન સ્વરૂપોની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-7 રાજકીય વ્યવસ્થાનો અર્થ સમજાવી રાજકીય વ્યવસ્થાના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-8 આધુનિક ભારતમાં કુટુંબ સંસ્થામાં આવેલા પરિવર્તનોની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-9 સામાજિક સંઘર્ષનો અર્થ સમજાવી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-10 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)
- (1) ભારતમાં સ્ત્રી શિક્ષણનો વિકાસ
 - (2) સામાજિક પરિવર્તન
 - (3) સામાજિક નિયંત્રણ
 - (4) ધર્મ અને શ્રદ્ધા
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ- 2013

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : ભારતમાં સમાજ (ESO-02)

તારીખ : 28/06/2013

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 હિન્દુ લગ્નનો ખ્યાલ સમજાવી તેના વિવિધ સ્વરૂપો જણાવો. (14)

અથવા

ટોડા આદિવાસીઓની સમાજ વ્યવસ્થા સમજાવો.

પ્રશ્ન:-2 વિવિધતાનો અર્થ સમજાવી ભારતમાં વિવિધતાનાં સ્વરૂપો જણાવો. (14)

અથવા

ભારતમાં સંયુક્ત કુટુંબનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન:-3 ગરીબી નાબુદી માટે પંચવર્ષીય યોજના દ્વારા લેવાયેલ પગલાંની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

ભારતમાં રાષ્ટ્રીય એકતા સ્થાપવામાં નડતરરૂપ વિવિધ પરિબલો જણાવો.

પ્રશ્ન:-4 ગ્રામીણ ભારતમાં જોવા મળતા વિવિધ સામાજિક વર્ગોની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

સ્ત્રીઓનું કામ એટલે શું? સ્ત્રીઓના કામના નિર્ણાયકો જણાવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)

1. સ્વાસ્થ્ય અને પર્યાવરણ
2. જ્ઞાતિ અને રાજકારણ
3. ભારતમાં એથનિક સંબંધોનાં પાસાં
4. આદિવાસી જીવનશૈલી

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ - 2013

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : સમાજશાસ્ત્રીય વિચારધારા (ESO-03)

તારીખ : 27/06/2013

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : (1) નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્રશ્ન:-1 ભારતમાં સમાજશાસ્ત્રનો વિકાસ જણાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-2 કાર્લમાર્ક્સે રજૂ કરેલ ઐતિહાસિક ભૌતિકવાદનો ખ્યાલ સમજાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-3 ઈમાઈલ દુર્ખીમે રજૂ કરેલ “સામાજિક તથ્યો”નો ખ્યાલ સમજાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-4 મેક્સ વેબરે રજૂ કરેલ “આદર્શ પ્રકાર”નો ખ્યાલ સમજાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-5 વેબરના ધર્મ અને અર્થતંત્ર પરના અભ્યાસોનું મૂલ્યાંકન કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-6 પદ્ધતિશાસ્ત્રનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી તેનું મહત્વ સમજાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-7 મેલિનોવસ્કીએ રજૂ કરેલ “સંસ્કૃતિ”નો ખ્યાલ સમજાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-8 રેડકલીફ બ્રાઉને રજૂ કરેલ “સામાજિક રચના”નો ખ્યાલ સમજાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-9 કાર્યાત્મવાદ અંગે પારસન્સની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-10 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)
- (1) કાર્લમાર્ક્સનું જીવન
 - (2) માર્ક્સે રજૂ કરેલ ઉત્પાદનની ચાર પદ્ધતિ
 - (3) મેલિનોવસ્કીએ રજૂ કરેલ મૃત્યુ સાથે સંકળાયેલી ક્રિયાવિધિઓ
 - (4) આદિમ સમાજોમાં સગપણ સમૂહ
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ – 2013

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : સામાજિક સ્તરીકરણ (ESO-04)

તારીખ : 01/07/2013

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : (1) કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્રશ્ન:-1 સામાજિક સ્તરીકરણનો અર્થ આપી તેના અધ્યયનના સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમનાં તત્વોની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-2 વ્યાવસાયિક ક્રમની લાક્ષણિકતાઓ વિશે સમજૂતી આપો. (14)
- પ્રશ્ન:-3 સામાજિક ગતિશીલતાનો અર્થ સમજાવી તેના પ્રકારો જણાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-4 સામાજિક સ્તરીકરણના અન્ય સ્વરૂપો અને જ્ઞાતિ વચ્ચેના સંબંધની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-5 જ્ઞાતિ અંગેના આંતરક્રિયાત્મક અભિગમોની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-6 જમીનદાર વર્ગો અને સામાજિક ગતિશીલતાની સમજૂતી આપો. (14)
- પ્રશ્ન:-7 કામદાર ચળવળ એટલે શું? કામદાર ચળવળના લક્ષણો જણાવો. (14)
- પ્રશ્ન:-8 સ્વતંત્રતા પછીના કાળમાં ગ્રામ ચળવળોની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્રશ્ન:-9 સામાજિક ગતિશીલતા માટે શિક્ષણ અને સામાજિક દરજ્જો વિશે નોંધ લખો. (14)
- પ્રશ્ન:-10 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)
- (1) વર્ણ અને જાતિ
 - (2) જમીન ભોગવટાની વ્યવસ્થાઓ
 - (3) જ્ઞાતિ-વર્ગ સ્તરીકરણ
 - (4) હરિયાણી ક્રાંતિની અસરો
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ- 2013

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : સમાજ અને ધર્મ (ESO-05)

તારીખ : 01/07/2013

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 ઉત્ક્રાંતિવાદનો સિદ્ધાંત સમજાવી તેમાં રહેલા પ્રત્યક્ષવાદ અને બુદ્ધિવાદની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

આંબિયાના નેમ્બુ લોકોના ભૌગોલિક અને સામાજિક પરિવેશનું વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન:-2 નાગરિક ધર્મનું સ્વરૂપ જણાવી વિકાસ વર્ણવો. (14)

અથવા

સૈદ્ધાંતિકવાદનો અર્થ સમજાવી ઈરાનના સૈદ્ધાંતિકવાદના વિકાસની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-3 આદિવાસી સમાજના ધર્મશાસ્ત્રનું વર્ણન કરો. (14)

અથવા

બૌદ્ધ ધર્મની વૃદ્ધિ, વિકાસ, અને પતનની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-4 વીર શૈશવવાદની સામાજિક અને ઐતિહાસિક ભૂમિકા વિશે સવિસ્તાર લખો. (14)

અથવા

ભારતમાં યાત્રાઓની સામાજિક અને ઐતિહાસિક ભૂમિકા વિશે વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)

1. ધર્મ અને સમાજવ્યવસ્થા વચ્ચેની આંતરક્રિયા
2. ભારતમાં બહુત્વવાદ 'એક તથ્ય'
3. ધર્મ અને રાજકારણ
4. પ્રતિકો અને પ્રકૃતિ વચ્ચેનો તફાવત

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ- 2013

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : ભારતમાં સામાજિક સમસ્યાઓ (ESO-06)

તારીખ : 02/07/2013

સમય : 11.00 to 2.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 સામાજિક સમસ્યાઓ અંગેનો ગાંધીવાદી અભિગમ જણાવો. (14)

અથવા

નગરીકરણ દ્વારા ઉદભવતી સમસ્યાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન:-2 શિક્ષિત બેરોજગારીનો અર્થ આપી તેની વિપરીત અસરોનું વર્ણન કરો. (14)

અથવા

ડ્રગ એટલે શું? વ્યસની બનવાના કારણો જણાવો.

પ્રશ્ન:-3 ગરીબી નિવારણના સરકારી કાર્યક્રમો દર્શાવો. (14)

અથવા

બાબકોના કલ્યાણ કાર્યમાં જોડાયેલી યુનોની(UNO) એજન્સીઓ વિશે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન:-4 વૃદ્ધો માટેની નીતિઓ અને કાર્યક્રમો જણાવો. (14)

અથવા

એઈનસીટી એટલે શું? તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)

(1) પડતર-ખરાબાની જમીનોની ગ્રામીણ વસ્તી પર થતી અસરો

(2) સ્વતંત્રતા પછીની પાણીનીતિ

(3) સામાજિક વનીકરણમાં લોકભાગીદારી

(4) ખેતીમાં આધુનીકરણ